

BELLA KÁLMÁN, PÁLL ERNA, PAPP FERENC, *A mai orosz nyelv* (Szerk.: Papp Ferenc)*, Tankönyvkiadó, Budapesta, 1968, 669 p.

Avem în față una din cele mai interesante lucrări din ultima vreme, consacrate prezentării discriptive — sistematice și, în limita scopului pe care și l-au propus autorii, exhaustive — a principalelor niveluri ale unei limbi slave moderne de largă circulație. Este vorba de *Limba rusă contemporană*, curs elaborat de un colectiv de cadre didactice universitare sub conducerea cunoscutului rusist maghiar Papp Ferenc, apărut la Budapesta, în 1968 (la câteva luni după încheierea lucrărilor celui de-al VI-lea Congres internațional al slaviștilor de la Praga, unde specialiștii avuseseră posibilitatea să-l consulte sub formă de proiect).

Deși se adresează înainte de toate studenților, sistemul limbii standard fiind înfățișat pe compartimente și normativ, de pe urma consultării acestei lucrări poate profita un public mai larg, inclusiv specialiștii care se interesează de tratarea problemelor teoretice de rusistică în lumina metodelor moderne de investigație. Pentru aceștia lucrarea constituie un compendiu sistematic, în care problemele de principiu — unele dintre ele discutabile sub raportul modului în care au fost rezolvate, dar de fiecare dată interesante — se îmbină cu o serie de amănunte și numeroase subtilități de vorbire (parole), vădind din partea autorilor o bună cunoaștere a domeniului cercetării nu numai sub raport teoretic, ci și propriu-zis practic.

Principalele trăsături, care imprimă lucrării o notă personală, sînt, în esență, următoarele: examinarea faptelor de limbă din punctul de vedere al vorbitorilor maghiari, adică prin prisma unor subiecți pentru care rusa nu este limbă maternă (de aici și o serie de incursiuni cu caracter contrastiv sau comparativ-opozițional; cf., de exemplu, pentru a ne referi la un singur domeniu, acela al foneticii — fonologiei, p. 20, 25, 36, 43, 46—47, 57, 63, 67, 70, 73, 76, 79, 81, 89, 91, 100, 112); folosirea, pe scară largă, a rezultatelor oglindite în cele mai cunoscute lucrări de specialitate din ultima vreme, apărute în R.P. Ungară (o parte din aceste lucrări aparțin autorilor înșiși) și, mai ales, peste hotare (U.R.S.S., S.U.A. etc.), inclusiv sub raport metodologic, domeniu în care semnalăm punerea la contribuție, în capitolul de sintaxă, a metodologiei gramaticii transformaționale (s-a pornit de la concepția expusă de N. Chomsky într-una din primele sale lucrări de gramatică generativă, *Syntactic Structures*, the Hague, 1957, și de la o serie de studii de rusistică, elaborate în spiritul aceleiași metodologii de către cercetători ca R. Růžička, A.V. Isačenko, D.S. Worth, P. Adamec, M. Kubík, F. Papp ș.a.); prezentarea faptelor de limbă, în majoritatea cazurilor, pe două planuri: pe planul limbii vorbite și pe planul limbii scrise (cf., de ex., sub acest raport, forme cazuale de nominativ ca: <staj + a> și sta + ja sau <geroj + Ø> și gero + j); menținerea, sub formă normativă, a unor reguli ortoepice caracteristice rostirii moscovite de altădată (de ex., pronunțarea grupurilor consonantice, žž și zž ca ž palatal lung în cuvinte de tipul *drožži* 'drojdie' sau *pozže* 'mai târziu');

* Cf. titlul rusesc, care ne întîmpină paralel cu cel maghiar: *Kurs sovremennogo russkogo jazyka* (Pod redakciej F. Pappa).